

Opponentský posudok na dizertačnú prácu pána Patricka Vacíka.

Dostala sa mi do rúk veľmi obsiahla doktorandská práca s názvom „**Interpretace renesanční loutnové hudby na kytaru – John Dowland a jeho fantazie pro sólovou loutnu**“.

Téma výskumu ma okamžite presvedčila o tom, že autorom musí byť interpret, ktorý sa prakticky i teoreticky zaujíma o zvolenú tému, pracuje s touto problematikou, venuje sa jej nielen nahodilo kvôli doktorátu, ale je to jeho viacročný a dlhodobejší záujem. Hned' v úvode autor informuje o svojej fascinácii Dowlandovou hudebou a samotnými tabulatúrami. Sám sa v praxi stretol s dielom v pôvodnom zápise a naučil sa ho hrať. Má interpretačné skúsenosti s hrou Dowlandových piesní. Tak isto hovorí o svojich skúsenostiach s polyfóniou a melodikou, prácou s imitáciou a kontrapunktom medzi jednotlivými hlasmi v skladbách dotyčného obdobia. V úvode hned' objasňuje dva základné aspekty prepisu z tabulatúry. Prvou je identifikácia počtu hlasov, z ktorého sa neskôr vyvodí ich správne vedenie a celková štruktúra skladby. Druhým aspektom a východzím bodom je otázka, či prepis pre súčasnú gitaru je možno realizovať identitne a do akej miery je možné zasahovať do pôvodného zápisu. Už pri týchto tézach som bol presvedčený, že práca bude zaujímavá a prinesie množstvo inovačných názorov na problematickú tému, ktorá rezonuje u mnohých interpretov ale nie vždy je šťastne uchopená, spracovaná a pochopená.

Doktorand rozdelil tému do štyroch kapitol. Prvé dve sa zameriavajú na historicko – teoretické fakty renesancie, na vývoj hudby od vokálnej smerom k inštrumentálnej, na vývoj lutny, poukazuje na dobové pramene a teoretické spisy. Podrobne sa venuje životu a dielu Johna Dowlanda – toto považujem za zvlášť prínosný počin, nakoľko, ako autor sám potvrdzuje, neexistuje literatúra v dostupnom jazyku – a tak táto práca bude slúžiť ako relevantný zdroj informácií. Ako aktívneho interpreta ma veľmi zaujala kapitola tri, kde sa autor venuje problematike transkripcíí tabulatúr do modernej notácie a zároveň poukazuje na rozdiely medzi lutnou a klasickou gitarou, ktoré ovplyvňujú spôsob interpretácie. Je zaujímavé jeho rozhodnutie interpretovať Dowlandove dielo na sedemstrunnej romantickej gitare, k čomu ho viedla snaha docieliť autentický zvukový výsledok. Prakticky utvrdil svoj názor na doktorandskom koncerte. Štvrtá kapitola je venovaná typickej renesančnej forme – fantázii. Hodnotná je analýza dvoch Dowlandových fantázií z pohľadu interpretačného a technického. Cením si tiež komparáciu publikácií Diany Poulton a Roberta Dowlanda.

Doktorandská práca Patricka Vacíka je napísaná maximálne odborne z pozície teoreticky erudovaného interpreta. Autor vychádza z relevantných historických zdrojov a prináša vlastný názor, s ktorým sa dá len súhlasiť. Problematika práce je navyše spracovaná zrozumiteľne, v dobre načasovaných informáciách, text je jasný, zrozumiteľný ako pre čitateľa - odborníka hry na gitaru či lutnu, tak i pre záujemcov - teoretikov. Dúfam, že práca v tomto znení bude v čo najkratšej dobe publikovaná pre širokú verejnosť.

V sólovej časti koncertu odzneli skladby Johna Dowlanda – Fantasia č.1, Lachrimae Pavan, King of Denmark his Galliard a Farwell. Predovšetkým chcem vyzdvihnúť slovné uvedenie všetkých skladieb, popis ich vzniku, charakteru a významu. Pre publikum je tento spôsob veľmi prítäžlivý a edukatívny. Zároveň podporuje percepciu hudby. Interpret sa preukázal ako vynikajúci hráč. Je technicky výborne disponovaný, muzikálny, má zmysel pre melodiku, využíva farebné registre nástroja, dynamicky diferencuje, jeho hra je zrozumiteľná a oslovujúca. Navyše konštatujem, že jeho zámer hrať Dowlandove skladby na 7 strunnej romantickej gitare s použitím capotastra splnil ciel – zvuk nástroja je skutočne blízky lutnovému a autenticita je tak docielená. Fantasie č.1 a Farwell interpret analyzuje vo svojej dizertačnej práci a ja ako oponent opäť súhlasím s jeho názormi a postrehmi či už v teoretickej alebo praktickej rovine.

V druhej časti koncertu sa Patrick Vacík predstavil ako komorný partner v duu a v kvartete. Spĺňa všetky atribúty komorného partnera, no ani tu nezaniká jeho silná osobnosť. Koncert odznel na vysokej profesionálnej úrovni.

Dizertačný výkon a prácu Patricka Vacíka považujem za viac ako nadpriemerný. Myslím, že môže byť prototypom absolventa doktorandského stupňa štúdia. Som presvedčený, že obohatí českú ale i svetovú hudobnú scénu.

Prácu Patricka Vacíka považujem bez pripomienok za výbornú a odporúčam k obhajobe.

Dňa 30.05.2015 Bratislava

Prof. Jozef ZSAPKA

Vysoká škola múzických umení v Bratislave

Universidade de Aveiro - Portugal